

BESLUT

2020-11-16 Dnr: 20/03799

SAKEN

Aktuellt, SVT2, 2020-08-24, inslag om elsparkcyklar; fråga om saklighet och beriktigande

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kravet på saklighet.

INSLAGET

Inledningsvis i inslaget sa programledaren att olyckor med elsparkcyklar ökat efter att de blivit fler. Ett inslag visades sedan där läkare, forskare och en person som varit med om en olycka när han åkte på elsparkcykel medverkade.

Programledaren presenterade sedan en jurist och gick igenom olika fakta gällande elsparkcyklar. Bland annat sades följande.

(Jurist) – Det är ju att det är otroligt viktigt med trafiksäkerheten och också att man ser över de reglerna då. Och det pågår. (Programledare) – Vi ska prata mer med dig alldeles strax om just det här med vilka regler som behöver ses över men först lite fakta då om vad som gäller för elsparkcyklar. För det finns olika sorter men om vi håller oss till de som finns för uthyrning så får ju de inte gå snabbare än 20 km i timmen och de klassas som cyklar och det är dessa cyklar då som de här reglerna gäller. Och då har vi då att en sparkcykel får köras på cykelvägar och i vissa fall också på bilvägar. Man får även köra sparkcykel på gångbanor och på trottoarer men högst då i gångfart som är sex kilometer i timmen. Elsparkcykeln ska vara utrustad med bromsar och ringklocka och kör man i mörker så måste man ha ett lyse fram och bak. Hjälpm krävs inte för den som är över 15 år och det är förbjudet att åka två på samma sparkcykel.

Samtidigt som programledaren pratade syntes grafik på väggen bakom henne där det bland annat stod "Gångbanor (trottoarer max 6 km/h)". Programledaren och juristen sa sedan bland annat att det inte finns någon särskild reglering som tar sikte på just elsparkcyklar. Programledaren och juristen sa att elsparkcyklar nu klassificeras som cyklar och diskuterade vilka regler som skulle behöva ändras för att komma till rätta med problemen med elsparkcyklarna. Bland annat följande sades.

(Jurist) – Ja, det är ett regeringsuppdrag som ligger, som Transportstyrelsen har och där Transportstyrelsen har redovisat sin första del i den här utredningen som då tydliggjorde att elsparkcyklarna faller in som cykel, i den klassificeringen.

ANMÄLAN

Anmälaren anför att det i inslaget uppgavs att det är tillåtet att cykla på gångbanor. I inslaget visades det dock felaktigt upp att en trottoar var det samma som en gångbana. Det är inte tillåtet att cykla på trottoar. En trottoar är enbart till för att ta sig fram till fots på. Detta är en mycket infekterad fråga.

Anmälaren har begärt att Sveriges Television AB (SVT) ska rätta uppgiften.

Anmälaren har bifogat en text från Polismyndigheten i Dalarna där det framkommer att det inte är tillåtet att cykla på trottoaren men att man istället får gå och leda cykeln där.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SVT anser att inslaget stämmer överens med kravet på saklighet och beriktigande och anför sammanfattningsvis följande.

I inslaget sades att elsparkcyklar klassas som cyklar. Det sades däremot inte i inslaget att det är tillåtet att cykla på trottoaren. Det som sades var att man får köra sparkcykel på gångbanor och trottoarer men högst i gångfart som är sex kilometer i timmen.

Inslaget handlade om reglerna för elsparkcyklar och som källa använde redaktionen Transportstyrelsen som är ansvarig myndighet för regler på transportområdet. Enligt Transportstyrelsen är det tillåtet att framföra elsparkcykel på trottoar, så länge det sker i gångfart. På Youtube finns också ett inslag där Transportstyrelsen ger några tips om vad du ska tänka på när du kör elsparkcykel. På slutskylten i inslaget står bland annat att man bara får köra i gångfart om man åker på trottoar eller i gångfartsområde.

Transportstyrelsens egen formulering i inslaget på Youtube bekräftar och ger saklig grund för formuleringen som användes i det nu aktuella inslaget. Detta har beskrivits även i annan media.

På Transportstyrelsens hemsida står bland annat att elsparkcyklar högst får köras i gångfart på gågator eller i gångfartsområde.

Efter att redaktionen nåtts av anmälarens mejl togs kontakt med Transportstyrelsen som meddelade att frågan är en av de som ska utredas men att elsparkcyklar får framföras på trottoar. Redaktionen konstaterade då att något beriktigande inte behövde göras.

SVT har i sitt yttrande länkat till en video på Youtube samt en artikel i en tidning.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SVT ska utöva sändningsrätten sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

SVT ska före sändning av program så noggrant som omständigheterna medger kontrollera sakuppgifter i programmet (13 § andra stycket i sändningstillståndet).

SVT ska beriktiga uppgifter som förekommit i ett tv-program när det är befogat (5 kap. 4 § radio- och tv-lagen).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Inslaget handlade om elsparkcyklar och den reglering de omfattas av. I inslaget sades att det inte finns någon specifik reglering för elsparkcyklar men att de i nuläget klassificeras som cyklar samt att man, förutsatt att hastigheten inte överstiger gångfart på 6 km/h, får köra elsparkcykel på gångbanor och trottoarer. Detta har kritiserats av en anmälare som anför att det inte är tillåtet att cykla på en trottoar. Mot bakgrund av att Transportstyrelsen i sin film om regler gällande elsparkcyklar på Youtube angett att elsparkcyklar får köras på trottoarer i gångfart får SVT anses ha gjort en tillräcklig saklighetskontroll. Inslaget strider därför inte mot kravet på saklighet.

Detta beslut har fattats av Malin Bonthron, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt, Erik Fichtelius och Sofia Olsson Olsén efter föredragning av Jenny Englund Grass.

På granskningsnämndens vägnar

Malin Bonthron

Jenny Englund Grass